

Tekst 1.

Łuna od palącego się miasta zalała niebo tak szeroko, jak wzrok ludzki mógł sięgnąć. Zza wzgórz wytoczył się księżyc wielki i pełny, który rozgorzał wnet od blasku i przybrawszy barwę rozpalonej miedzi zdawał się ze zdumieniem spoglądać na ginący gród światowładny. W zaróżowionych przepaściach nieba świeciły również różowe gwiazdy, lecz w przeciwieństwie do zwykłych nocy ziemia jaśniejsza była od niebios. Rzym oświecał na kształt olbrzymiego stosu całą Kampanię. Przy krwawym blasku widać było dalsze wzgórza miasta, wille, świątynie, pomniki i akwedukty biegnące ze wszystkich okolicznych gór ku miastu, na akweduktach zaś roje ludzi, którzy schronili się tam dla bezpieczeństwa lub dla przypatrywania się pożarowi.

Tymczasem straszny żywioł obejmował coraz nowe dzielnice. Nie można było wątpić, że jakieś zbrodnicze ręce podpalają miasto, gdy coraz nowe pożary wybuchały w miejscach od głównego ogniska odległych. Ze wzgórz, na których Rzym był zbudowany, płomienie spływały na kształt fal morskich na doliny, szczelnie zabudowane domami liczącymi po pięć i sześć pięter, pełne bud, kramów, drewnianych ruchomych amfiteatrów, zbudowanych przygodnie na rozmaite widowiska, i wreszcie składów drzewa, oliwy, zboża, orzechów, szyszek pinii, których ziarnem żywiła się uboga ludność, i odzieży, którą czasem z łaski cesarów rozdawano hałastrze gnieźdzącej się po ciasnych zaułkach. Tam pożar, znajdując dostatek palnych materiałów, zmieniał się niemal w szereg wybuchów i z niestychaną szybkością ogarniał całe ulice. Ludzie, obozujący za miastem lub stojący na wodociągach, odgadywali z barwy płomienia, co się pali. Szalony pęd powietrza wynosił chwilami z ognistej toni tysiące i miliony rozżarzonych skorup od orzechów i migdałów, które wzbijały się nagle w górę jak nieprzeliczone stada jaśniejących motyli - i pękały z trzaskiem w powietrzu lub gnane wiatrem spadały na nowe dzielnice, na wodociągi i na pola otaczające miasto. Wszelka myśl o ratunku wydawała się niedorzeczną, zamieszanie zaś wzrastało coraz bardziej, gdy bowiem z jednej strony ludność miejska uciekała wszystkimi bramami za mury, z drugiej pożar przywabił tysiące ludzi z okolicy, tak mieszkańców małych miast, jak chłopstwa i na wpół dzikich pasterzy z Kampanii, których znęcała także nadzieja rabunku.

Henryk Sienkiewicz, *Quo vadis***Zadanie 1. (1 p.)**

Oceń prawdziwość sformułowań od 1. do 3. w odniesieniu do fragmentu oraz całego utworu Henryka Sienkiewicza *Quo vadis*, wpisując przy każdej informacji znak „X” we właściwej kolumnie tabeli Prawda/Fałsz.

	Informacja	Prawda	Fałsz
1.	Pływającą ucztę na stawach Agryppy przygotował Tygellin.		
2.	Arbitrem elegantiae był Marek Winicjusz.		
3.	Opisane w Tekście 1. wydarzenie miało miejsce w 64 r. p.n.e.		

Zadanie 2. (1 p.)

Tekst 1. stanowi przykład stylu

- A. potocznego. B. urzędowego. C. artystycznego. D. naukowego.

Zadanie 3. (2 p.)

Podaj dwa wyróżniki stylu, który reprezentuje Tekst 1. i poprzyj je przykładami.

Wyróżnik stylu	Przykład z Tekstu 1.

Zadanie 4. (2 p.)

Podaj przykład sytuacji z utworu Henryka Sienkiewicza *Quo vadis*, podczas której arbiter elegantiae zmanipulował cesarza. Wyjaśnij, na czym polegała manipulacja. Użyj dwóch zdań wielokrotnie złożonych.

Zadanie 5. (3 p.)

Zapisz nazwę gatunku literackiego reprezentowanego przez Tekst 1. oraz trzy argumenty, które to uzasadniają. Argumentom nadaj formę równoważników zdań.

Nazwa gatunku: _____

Uzasadnienie: _____

Zadanie 6. (2 p.)

Zapisz dwie cechy groteski, odwołując się do opowiadania *Lew* Sławomira Mrożka, poparte przykładami z utworu. Odpowiedzi udziel w formie zdań złożonych.

1) _____

2) _____

Zadanie 7. (2 p.)

Zapisz dwa określenia postawy reprezentowanej przez Kajusa i uzasadnij je sytuacjami z utworu Sławomira Mrożka.

Postawa	Sytuacja z utworu

Zadanie 8. (1 p.)

Wyjaśnij, na czym polega błąd w wypowiedzeniu:

Wracając ze szkoły z koleżanką, przypomniały mi się rady mojej babci.

Zadanie 9. (1 p.)

Zapisz wyrazy uporządkowane zgodnie z podanymi kryteriami.

- Od najszerszego do najwęższego zakresu.

Europa, wieś, Soplicowo, Litwa

- Od najbogatszej do najuboższej treści.

opowiadanie, epika, *Lew*, utwór

Zadanie 10. (1 p.)

Zapisz nazwę postawy (filozofii), którą określają poniższe fragmenty utworów Jana Kochanowskiego.

Cytat	Postawa (filozofia)
<i>Rozkaż, panie, czeladzi, Niechaj na stół dobrego wina przynaszają, A przy tym w złote gęśli albo w lutnią grają.</i>	
<i>Stateczny umysł pamiętaj zachować, Jeśli cię pocznie nieszczęście frasować.</i>	

Zadanie 11. (2 p.)

Nawiązując do treści wiersza *Dziewczyna* Bolesława Leśmiana, zapisz po jednym argumentem przemawiającym za tym, że:

wysięk bohaterów nie miał sensu - _____

wysięk bohaterów miał sens - _____

Zadanie 12. (2 p.)

Wyjaśnij symboliczne znaczenie *mur* i *dziewczyny* na podstawie wiersza *Dziewczyna* Bolesława Leśmiana.

Słownictwo z wiersza	Symboliczne znaczenie
mur	
dziewczyna	

Zadanie 13. (2 p.)

Zapisz imię/nazwę bohatera oraz sytuację z wybranych dwóch lektur konkursowych, aby zilustrować znaczenie podanych związków frazeologicznych.

Frazeologizm	Bohater	Sytuacja
stać za kimś murem		
mur nienawiści		

Zadanie 14. (2 p.)

Mówili o niej: „Łka, więc jest!” - I nic innego nie mówili,
I przeżegnali cały świat - i świat zadumał się w tej chwili...

Zapisz, jakim typem wypowiedzi jest podkreślony fragment – mową zależną czy niezależną.

Przekształć podkreślony fragment, używając mowy niezależnej lub zależnej.

Zadanie 15. (1 p.)

Na podstawie znajomości tekstu Adama Mickiewicza *Pan Tadeusz* wyjaśnij, jaką różnicę dostrzegał Sędzia między dawnym a obecnym wychowaniem młodzieży.

Zadanie 16. (2 p.)

Oceń prawdziwość sformułowań od 1. do 6. w odniesieniu do utworu Adama Mickiewicza *Pan Tadeusz*, wpisując przy każdej informacji znak „X” we właściwej kolumnie tabeli Prawda/Falsz.

	Informacja	Prawda	Falsz
1.	Robak wstąpił do zakonu dominikanów.		
2.	Zosia była wnuczką Stolnika Horeszki.		
3.	Telimena pewien czas spędziła w Petersburgu, tam także przebywała Zosia.		
4.	Epilog <i>Pana Tadeusza</i> napisany jest trzynastozgłoskowcem.		
5.	Podczas zaręczyn Zosia zaprezentowała się w efektownej sukience wybranej przez Telimenę.		
6.	Koncert Jankiela odbył się podczas zaręczyn.		

Zadanie 17. (2 p.)

Pan Tadeusz jest eposeją. Podaj po dwie jej cechy (dwie epickie i dwie liryczne):

A. epickie

- _____
- _____

B. liryczne

- _____
- _____

Zadanie 18. (3 p.)

Udowodnij, że *Żona modna* to typowa satyra. Podaj trzy cechy tego gatunku literackiego i zilustruj je przykładami z utworu Ignacego Krasickiego.

- _____

- _____

- _____

Zadanie 19. (2 p.)

Wypisz z poniższego tekstu wszystkie imiesłowy i nazwij ich rodzaj.

*I tak płacąc wolnością niewczesne zaloty,
Po zwyczajnych obrządkach rzecz poprzedzających
Jestem wpisany w bractwo braci żałujących.*

Tekst 2.

Zielono mam w głowie i fiołki w niej kwitną,
Na klombach mych myśli sadzone za młodu,
Pod słońcem, co dało mi duszę błękitną
I które mi świeci bez trosk i zachodu.

Obnoszę po ludziach mój śmiech i bukiety
Rozdaję wokoło i jestem radosną
Wichurą zachwytu i szczęścia poety,
Co zamiast człowiekiem, powinien być wiosną!

Kazimierz Wierzyński, *Zielono mam w głowie*

Zadanie 20. (1 p.)

Wypisz i wyjaśnij, w kontekście całego wiersza, związek frazeologiczny występujący w Tekście 2.

Zadanie 21. (2 p.)

Na jakim pomysłe został oparty Tekst 2.? Udziel odpowiedzi w formie dwóch zdań złożonych.

Zadanie 22. (1 p.)

Udowodnij, że Antyгона jest bohaterką tragiczną. Odwołaj się do treści dramatu Sofoklesa.

Zadanie 23. (2 p.)

Po której stronie opowiesz się w konflikcie między Antygoną a Kreonem? Przedstaw swoje stanowisko i uzasadnij je dwoma argumentami, które poprzysz dwiema sytuacjami z tekstu.
